HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21280
Tarih : 13.11.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA – 53392

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 13.11.2026

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (İlçe SEGE-2022), Türkiye'deki 973 ilçenin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini 56 değişken üzerinden değerlendirmiştir. Araştırmada Erzurum'un Tekman ilçesi Türkiye genelinde 969'uncu, Erzurum'un 20 ilçesi arasında ise son sırada yer almıştır. Tekman, altı gelişmişlik kademesi içerisinde en altıncı kademede bulunmaktadır.

Bu sıralama yalnızca istatistiksel bir gösterge olarak ele alınmamalıdır. Eğitim, sağlık, istihdam, sosyal güvenlik, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi gibi alanlardaki göstergeler, ilçede yaşayan yurttaşların kamusal hizmetlere ve ekonomik olanaklara erişimindeki eşitsizlikleri görünür kılmaktadır.

Erzurum'un kırsal ilçelerinden biri olan Tekman'da yoksulluk, işsizlik, göç, altyapı yetersizlikleri ve üretim olanaklarının sınırlılığı gibi sorunların birbirini besleyen yapısal bir eşitsizlik alanı oluşturduğu değerlendirilmektedir. Özellikle tarım ve hayvancılıkla geçinen nüfusun desteklenmesi, gençlerin ve kadınların istihdama katılımının artırılması, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin güçlendirilmesi bölgesel kalkınma politikalarının temel başlıkları olmalıdır.

Bölgesel kalkınma, yalnızca ekonomik büyüme göstergeleriyle değil, yurttaşların eşit yaşam koşullarına, kamusal hizmetlere ve temel haklara erişimiyle değerlendirilmelidir. Tekman'ın sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasındaki yeri, ilçeye yönelik kamu yatırımlarının, bölgesel kalkınma politikalarının ve merkezi yönetimin sorumluluğunun sorgulanmasını gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. İlçe SEGE-2022 araştırmasında Tekman'ın 973 ilçe arasında 969'uncu sırada yer almasının temel nedenleri Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
2. Tekman'ın sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini oluşturan 56 değişkenin her biri bakımından ilçenin mevcut durumu nedir? İlçenin en düşük performans gösterdiği göstergeler hangileridir?
3. Tekman'ın sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini yükseltmek amacıyla Bakanlığınız tarafından hazırlanmış özel bir kalkınma programı, eylem planı veya yatırım stratejisi bulunmakta mıdır?
4. Son beş yılda Tekman ilçesine yönelik Bakanlığınız ve bağlı kuruluşlarınız tarafından gerçekleştirilen, devam eden ve planlanan yatırımlar nelerdir? Bu yatırımların proje bazında adları, bütçeleri ve gerçekleşme oranları nedir?

5. Tekman'a son beş yılda merkezi bütçeden ve bölgesel kalkınma programlarından aktarılan kaynakların yıllara göre miktarı nedir? Bu kaynakların hangi sektörlere ve projelere tahsis edildiği açıklanacak mıdır?
6. Tekman'da istihdamı artırmak, yerel üretimi güçlendirmek ve göçü önlemek amacıyla hangi teşvik ve destek mekanizmaları uygulanmaktadır? Bu desteklerden yararlanan işletme ve üretici sayısı kaçtır?
7. İlçenin temel geçim kaynaklarından olan tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, üreticilerin desteklenmesi ve ürünlerin pazara erişiminin sağlanması amacıyla hangi yatırımlar planlanmaktadır?
8. Tekman'da kadınların ve gençlerin istihdama katılımını artırmaya yönelik mesleki eğitim, girişimcilik ve üretim destek programları bulunmakta mıdır? Bu programlardan bugüne kadar kaç kişi yararlanmıştır?
9. İlçede özel sektör yatırımlarının artırılması, küçük işletmelerin desteklenmesi, kooperatifçiliğin geliştirilmesi ve yerel üretimin katma değerli ürünlere dönüştürülmesi için yürütülen çalışmalar nelerdir?
10. Tekman'ın sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasındaki konumunun iyileştirilmesi amacıyla ilgili bakanlıklar, Erzurum Valiliği ve yerel yönetimlerle koordineli bir çalışma yürütülmekte midir? Yürütülüyorsa bu çalışmaların hedefleri, takvimi ve bütçesi nedir?
11. Tekman'ın en alt gelişmişlik kademesinde bulunmasına rağmen ilçeye yönelik yatırımların ve kalkınma desteklerinin ihtiyaç temelli olarak artırılması için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
12. Tekman'ın sosyoekonomik gelişmişlik düzeyinin iyileştirilmesi amacıyla ölçülebilir hedefler içeren, bütçesi ve uygulama takvimi belirlenmiş özel bir kalkınma programı hazırlanacak mıdır?